

HANGYA

A szövetkezetek autonómiája és az állami beavatkozás hátrányai.

„Szövetkezeteink autonómiája” és a „Cseh-Szlovákiához csatolt „Hangya” szövetkezetek sorsa” című cikkeinkben rámutattunk arra, hogy a szövetkezeti gazdálkodásnak autonómikus szervezettel kell bírnia ahhoz, hogy a szövetkezetek sikeres és tisztán szövetkezeti és célirányos működést fejthessenek ki és hogy a gazdasági viszonyok konszolidálásában az államok ilyen irányú erős törekvésének segítségére lehessen. Rámutattunk arra, hogy hosszú évek tapasztalatain felépült szervezetet és ügyirányítást, amely minden lépésével és berendezkedésével a szövetkezetek autonómiájához alkalmazkodott, nem lehet az autonómikus működéstől megfosztani anélkül, hogy egy ilyen hibás lépéssel az egész szervezetet a használhatatlanságig fel ne duljunk és a kényes izlésű szövetkezeti tagokat egy kezdetleges új berendezkedésű szövetkezeti szervezet kísérletezései-vel örökre el ne riasszuk a szövetkezeti munka folytatásától és a szövetkezetekbe való tömörüléstől. Rámutattunk arra, hogy a szövetkezeti gazdálkodást az államnak, nem a szervezetek működésének irányításával kell támogatnia, mert a múlt és jelen példái beigazolták, hogy az államok más oldalú feladataik, kötelességeik miatt és a szakképzettségük, valamint gyors üzleti mozgékonyosságuk hiánya mellett erre egyenesen képtelenek.

Az állam által nyújtott szövetkezeti tőkék kihasználása, gyümölcsösztetése és sorsa iránt mindenki közönyösebb, ezzel szemben a tagok által gyűjtött magántőke felhasználása, gyümölcsösztetése — éppen a tagok részéről állandó ellenőrzésnek és érdeklődésnek örvend, ami az egész gazdálkodás sikerének egyik fő feltétele. Rámutattunk arra, hogy a fogyasztó közönség törvényes szervezete segítségével megválasztott szövetkezeti vezetőség mindig magán vagyonával és ráteremtésével felelős a vezetés hibáiért és bármikor alkalmasabb munkaerővel cserélhető ki, ami ismét az eredményesség egyik biztosítéka. Ezzel szemben az állam hatalom által megbízott vezetők összeköttetések, protekcióik, vagy más nem tisztán szövetkezeti érdek miatt esetleg akkor sem cserélhetők ki, ha a vezetésben elkövetett mulasztásaik, vagy hibáik nyilvánvalóak és szereplésük csak kárt, de vajmi kevés előnyt jelent a szövetkezeti célok szempontjából.

Jelen cikkünkkel rá akarunk mutatni az állami beavatkozásnak arra az egyik legnagyobb hátrányára, mely a szövetkezeti gazdálkodást és annak tiszta gazdasági céljait megsemmisítő módon fenyegeti. Az európai szövetkezeti irodalom a múlt tapasztalatai alapján már ré-

gen leszögezte azt a tudományos és eléggé nem hangsúlyozható szövetkezeti igazságot, hogy egyedül és kizárólag a fogyasztó közönség gazdasági és kulturális céljait és jólétét kell minden más cél teljes mellőzésével szolgálnia minden szövetkezetnek, mint tisztán gazdasági intézménynek. Csak így emelkedhetik a szövetkezet hivatásának magaslatára, csak így mentesítheti magát más e célra nézve idegen és ügymenetét zavaró, sőt megbénító befolyásoktól és érdekeltségektől.

Az autonómiájuktól és a független intézkedés lehetőségétől megfosztott szövetkezetek azonban, melyek az államhatalomtól és annak oly sűrűn változó kormányaitól és e kormányokon váltakozó politikai pártoktól erősen függő helyzetbe kerülnek, aligha lesznek képesek a pártarcok káros befolyásának ellenállni. Az állami kölcsöntőke a kormányok által kivezett vezetőség s a függőhelyzet más viszonylatai révén, a sűrűn válakozó más és más érdekeltségek kényszerítő befolyása alá kerülhetnek és képtelenek ellenállni az ebből folyó eredeti céljaikat megbénító káros hatásoknak. A politikai pártarcok elfajulásai, amelyek Európaszerte jelentkeztek és jelentkeznek a függő ügyviteli és szervezeti viszonylatban ez intézmények tökéletes csődjéhez vezethetnek s a szövetkezetek tagjait minden szövetkezeti tömörüléstől örökre elriaszthatják. — A helyes szándék, melyet az állam a szövetkezeti gazdálkodás általánosításával a nép anyagi és erkölcsi jóléte érdekében mielőbb megvalósítani akar, az ut hibás megválasztása miatt, így nem a szövetkezeti élet nagy virágos kertjéhez, hanem annak temetőjéhez vezethet.

Ezek az okok azok, amelyek miatt nálunk is erős harc fejlődött ki a szövetkezeti autonómia mellett leghevesebben Bessarábiában, de magában a régi királyságban is, ugyannyira, hogy az autonómia védelmére külön lapok jelennek meg. Sajnálatos kell lássuk azt, hogy az erdélyi román, szász és magyar szaksajtó ezideig ezzel a kérdéssel vajmi keveset foglalkozott, holott ezt nemcsak az erdélyi gazdálkodás speciális helyi különbségei és érdekei tennék erősen indokoltá, hanem román állami érdekeknek szövetkezeti téren leendő sikeres szolgálata is.

A központ közleményei.

Jogügyi osztályunk szövetkezeteink figyelmébe ajánlja, hogy az alapszabály módosítások az illetékes pénzügyigazgatóságoknak is bejelentendők és pedig a törvényszék vonatkozó végzésének kézhez vételétől számított 15 nap alatt.

Ezért azon szövetkezeteink, melyek alapszabálymódosítással beléptek kötelékünkbe, mihelyt

az ezt tudomásul vevő végzést kézhez veszik az alábbi kérvényt készíthetik el, kitélve az abban üressen hagyott részeket a közgyűlés napjának és a törvényszéki végzésnek számával:

„Segélybélyeg 25 bani.

Tekintetes Pénzügyigazgatóság!

..... községben év hó napján tartott közgyűlésünk alapszabályaink módosítását határozta el s a módosított alapszabályokat a törvényszék/..... számú végzésével tudomásul vette és az a kereskedelmi cégjegyzékbe is vezetettett.

Az 1909. évi VIII. t. c. 7. §-ának teszünk eleget, midőn ezt a tek. Pénzügyigazgatósághoz bejelentjük s a módosított alapszabályokat/..... alatt egy példányban megküldjük.

..... 1921 hó napján.”

aláírások.

A kérvényhez mellékelni kell a közgyűlés jegyzőkönyvből kimásolt módosított alapszabálypontokat külön félv papíron.

A beadvány 25 banis segélybélyeggel látandó el.

Ajánljuk szövetkezeteink részére az ismert könnyű „Hangya” védjegyű kaszát

minden méretben,

I.-a francia mayunga raffiát és I.-a 98—99°-os rézgálicot

azonnali szállításra a „Hangya” nagyenyedi központ, valamint a nagyváradai és aradi kirendeltségek raktáraiból minden más ajánlattal szemben jutányosabb áron.

Áruosztályunk értesíti a szövetkezeteket, hogy a központi raktárunkban, valamint a nagyváradai és aradi kirendeltségeink raktáraiban, úgyszintén a székelyudvarhelyi és sepsiszentgyörgyi transzitó raktárainkban a következő áruk vannak készletben:

Fűszer és gyarmatárak:

Cukor	Köménymag
Rizskása	Szerecsendió és virág
Bors egész és törött	Vanília
Szegfűbors egész, törött	Valódi Franck kávé,
Babérlevél	Colin, Record és szit
Gyömbér hámozott	kávé pótlékek.
Fahéj egész és törött	Rizs-, Buzakeményítő.
Szegedi rózsaprika	

Vegyesárak:

Sardínia olajban	Mogyoró törött
Oroszhal dobozban	Méz
Leves- és csótészták	

Cukorkák:

Cukorka superiol	Melissa Melange
Foures	Üveg drage
Csokoládé	Corsó keverék

HIRDETÉSEK.

Pótszerek:	
Citrompótló	Vaniliás sütőpor
Keményítőpótló	Derma szalicil
Italárak:	
Garantált tiszta szilvórium	Vegyes fehér asztali bor 1019. évi termé-ü
Borovicskák	Seprőpálinka
Belföldi rum 40, 60, 70° os	Cognac
Finom vegyes 1.-a minőségű bor	Finomszesz 96°-os
	Különböző peccsenye borok palackozva

Vasárak és gazdasági eszközök:	
Bácskai ekefej és alkatrészek	Satolt ekefej és alkatrészek. Váltóeke és alkatrészek
Ekekés	Kaszák I. a „Hangya”-jegyű minden méretben
Eketalp	Kasza karikák
Kormánylemez	Kaszaverő szerszámok
Csoroszllya	Kaszakövek
Talpcsavar	Kaszakötök
Ekekécsavar	Láncok különféle
Kapak, ásók, lapátok	Féjszék
Kerti vasgareblyék	Sarlók
Hernyozó ollók	Ajtózárak
Öntött bográcsok	Szénvasalók
Öntött vastüzhelyek	Kézi lámpák
„ lapok	Asztalos gyaluk
Különféle bádógárak	Sodronyszegkek
„ fűrészfeszélők	Talp és sarokszegkek
„ térszerezők	Zománczott edények
Marhaszajkosarak	

Lack- és festékárak:	
Padló lack	Kropp rózsá
Vaslack	Ocer sárga
Terpentin lack	Füst- és őzbarna
Capál lack	Cinóber vil. és sötét
Kocsi	Angyal vörös
Spiritus lack	Minium
Bőr	Horgany fehér
Lombzöld	Szatinobel világos és sötét
Pompei vörös	

Vegy- és ásványolaj termékek:	
Gépolaj	Eny
Ecet és ecetszesz 80%	Salamiák
Kocsikenő sárga uszó 10, 20, 50 kg. ládákban	Salakali
Cipőkrém	Tömjén
Fénymáz	Kénoxid
Cipész szurok	Kénvirág
Timsó	Kénlap
Sikpor	Borax 1/1
Ablaktapasz	Gipszpor
Kékitő víz	Gumiarabicum
„ papír	Zacherlin nagy és közepűvekben
Perocid	Vaspor kupalaku
Fémpaszta	Rézgálic 98—99°

Kőolaj a sepsiszentgyörgyi, székelyudvarhelyi transító raktárainkból, a nagyváradi és aradi ki- rendeltségeink raktárainból, továbbá a brassói Kőolajlinomitótól utalványuk alapján.

Kefe- és kötélárak:	
Surló kefe 0, 1, 2, 3	Vásárhelyi meszelő 3
„ nyeles 1, 2	Mázoló ecetek
Sárkefe	Cirokseprűk 3, 4varrásos
Fényesítő kefe	Kézi porozó seprű
Ruhamosó	Kötélárú: istrang, kötő- fék tejek és száraz
Lókefe	
Kolozsvári meszelő 3, 4	Papiros zsinog

Papíráruk és üzleti könyvek:	
Állványpapír	Fő- és jegyzőkönyv
Papirzsákok	Cigaretta papír Waldes
Csomagoló papírok	Antób 400—60 és
Raktár- és boltoskönyv	100—80, cigarettahü- vely 2 és 3 számú
Pénztárkönyv és nnapló	

Üveg- és porcellánárak:	
Vizes és boros üvegek	Porcellán csészék
Vizes, boros és pálinkás poharak	Üveg kancsók
Fehér porcellán tálak és tányérok	Likőrös, vizes szervizek
Ebédlőszervizek 6, 12 sz.	Kávés és teás szervizek
Mokka szervizek	Leveses, sültés és des- sert tányérok
Befőttés, izes és ugor- kás üvegek	Mosdó készletek
	Tábla üvegek

Rövid, Norinbergi és vegyesárak:	
Női, férfi gyermek haris- nyák és ruhagombok	Fanyelű zsebkécek
Puha és kemény gallér	Finom acél zsebkécek
Kézeltők, kézelőgombok	Evőeszközök
Férfi ingek vászon és zefirből	Konyha zöldség és csontkés
Caluloid hajtűk, csattok	Különféle pipák
Hegedű és hegedűtokok	Meggyfa cig. szipkák
„ hurok	Iskola ironok
„ palló	Palatáblák
Tűárak	Gyűszűk
Szemüvegek	Fésűk
Cipőgomboló	Patent kapocs
Cipészfonál	Nadrág csatt
Kalodont	Pipaszárak

Cipőárak:	
Héla gy.-cipő 26—30 sz	Férfi vadász barna cipő
„ 31—35	„ 39—46 sz
Fü „ 36—39	Férfi fekete 39—46
Férfi borjubőr 40—46	Női borjubőr 35—42
„ box 38—46	Női box 35—42

„Hangya” cipők:	
I. gyermek 27—30 sz.	II. gyermek 27—30 sz.
„ 31—35	„ 31—35
fiu „ 36—39	fiu „ 36—40

Mosó- és mosdószappanok:	
Mosószappan I. rendű „Zerge”-jegyű 1/4 és 1/8 kg. darabokban	
Családi szappan 1/5 kg.	Borotva
Temesvári mosószappan	Kátrány
Pipere szappan	Kövér gyermek
Neutrál	Lillomtej
Tojásolaj szappan	Keserű mandula kicsi
Szent László glyc.	Nagy fill. hosszú
Kis fillér hosszú	Borax
Mandula glyc. kicsi	Glyc. rud vegyes.
„ nagy	

Felhívjuk szövekezeiteinket, hogy fenti árukból szükségleteiket rendeljék meg központunknál, illetve a körzeti kirendeltségeinknél annál is inkább, mivel a darabáru szállítás lehetővé vált s ma már abban a helyzetben vagyunk, hogy szövekezeiteink rendelését azonnal elintézhessük és darabáru szállítványért az illető szövetkezet rendeltetési állomására soronkívül továbbítani tudjuk.

Áruelosztó szövetkezeiteinket felkérjük, közöljék postafordultával, hogy van-e olyan mult évben kapott utánvételi szállítványunk, melyet a címzett szövetkezet még nem váltotta ki. Kérjük központunkkal közölni a szállítvány elindítási idejét, a kapott átadási jegyzék alapján a szövetkezetek nevét és az utánvételi összeget.

A pénzeszedő gócpont szövetkezetek pedig jelentsék minden hó 1. és 15-én készpénz állományukat, közöljék továbbá a felzett szövetkezetek névsorát nyugtájuk sorszámmal. Felhívjuk figyelmüket újlag arra, hogy a nyugták másodpéldányait a felzítés napján okvetlenül küldjék be könyvelési osztályunknak.

Visszárakra vonatkozólag tudatni kívánjuk szövetkezeiteinkkel, hogy a jövőben, ha valamely általunk szállított árut a szövetkezet nem használhatna és ezért azt visszaküldeni szándékszik, annak eszközlése előtt feltétlenül jelentsé be a visszárakat központunknak, illetve azon kirendeltségnek, ahonnan az árut kapta, mert minden alkalommal tekintettel kell lennünk az egyes áruknak bizonyos időnyekhez kötöttségére és arra, hogy mikor szállítottak azon áruk raktárainkból és így csak előzetes hozzájárulásunk mellett fogadhatjuk vissza a szövetkezeiteink által visszaküldeni szándékozó árukat. Tehát a visszárakra vonatkozó bejelentések megtétele után feltétlenül várják be szövekezeiteink központunk, illetve kirendeltségeink nyilatkozatát és csak annak alapján intézkedjenek az áruk visszaküldésére nézve.

Minden E. G. E. tag szerezzon egy új tagot az E. G. E.-nek.

Désaknai fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi május hó 1-én d. u. 2 órakor a község házában 1920. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok, az alapszabályok 24 ik §-a értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelenének, ugy a közgyűlés május hó 8 án tartatik meg, mely, tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zár számadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év dec. 31-én a tagok száma 199, üzletrészeinek száma pedig 2286 volt. Az év folyamán belépett 10 tag 621 üzletrészzel, kilépett 23 tag 199 üzletrészzel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Désakna, 1921. február hó 13-án. Az igazgatóság.

Gernyeszeg és vidéke fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi május hó 1-én d. u. 2 órakor a község házában 1920. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok, az alapszabályok 24 ik §-a értelmében, meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelenének, ugy a közgyűlés 1921. május 15-én tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. — Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zár számadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év dec. 31-én a tagok száma 175, üzletrészeinek száma pedig 1628 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Gernyeszeg, 1921. március hó 10-én. Az igazgatóság.

Tövisi „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921 évi április hó 24-én d. u. 2 órakor a saját helyiségében 1920 évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 23-ik paragrafussa értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelenének, ugy a közgyűlés május hó 8-ik napján tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zár számadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg meállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920 év december 31-én a tagok száma 675, az év folyamán belépett 193 tag 2886 üzletrészzel. Az év folyamán kilépett 54 tag 782 üzletrészzel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Tövis, 1921. március 15-én. Az igazgatóság.

A mellékletet szerkesztli:
DR. HARMATH JÁNOS.

A melléklet tulajdonosa:

A „HANGYA” SZÖV. KÖZPONTJA, NAGYENYED.

Kiadó:

TÖRÖK BALINT

sz. P. O. E. útka.

Megjelenik hetenként.